

ÁGH ISTVÁN
Bóbita költőverseny

Bár a százéves Weöres Sándor az egész magyar líra megújítója volt, a gyermekversek által lett igazán népszerű. Előtte, ha gyermekekhez szóló verseket írtak, általában nevelési célból, mint a műfajban klasszikus, de költőként közepes tehetségű Pósa Lajos is. Weöres pedig csupán verset írt, a *Magyar etűdök* és a *Rongyszőnyeg*-ciklus 274 darabját, amelyből egy könyvre való találatot a gyermek figyelmére, átélésére alkalmasnak. Talán először a ritmusgyakorlatok inspirálták, aztán mesei képzelet, nyelvi játék és nyelvtörő humor, csúfolók, kiszámolók és annyiféle ötlet sarkallta, amit a népköltészetben is a felnőtt múltból a gyermekvilág megőrzött. Kevés igazi költő szólalt meg ezen a hangon előtte, utána pedig alig volt magyar költő, aki gyermekverseket ne írt volna. Emlékszem még a Kisdobos című lapra, melyet Zelk Zoltán és Nagy László szerkesztett. Csak igazi költők jelenhettek meg benne, sőt az elhallgattatott költők fóruma is volt a Rákosi-rendszerben. Szabó Lőrinc nevével ott találkoztam, gyönyörű verseit is ott olvashattam először. Majd a Móra Kiadóban Kormos István és Aszódi Éva teremtette meg a műfaj műhelyét, míg Kormos és Nemes Nagy Ágnes, Zelk Zoltán, Tamkó Sirató Károly, még a tragikus Pilinszky is, és a következő nemzedékek, Csukás Istvántól Varró Dánielig tekintélyt adtak a műfajnak. Így segít a huszadik század második felének költészete megválaszolni, ha felvetődik a kérdés, hogy ez a Weöres emlékére indított verspályázat nem ellentétes-e Weöres elveivel? Valóban ellentétes, de amint láttuk, tekintélyes életművek bizonyítják, hogy célzatosan is lehet írni a gyermekverseket.

A pályázatra hatvan írás érkezett. Minden résztvevőnek a pedagógus, gyermek, szülő hármasságának szánt művekben kellett gondolkodnia, amely témakájában olyan jeles napokhoz, szokásokhoz kötődik, mint Március 15., Anyák napja, Ballagás, Mikulás, Karácsony, Farsang, Húsvét stb.

Farsangi versfüzér kapta az első díjat. S nemcsak azért, mert a szerző Weöres Sándor útján jár. Olyan természeti elemekből építkezik, mint a tél, a hold, a csillagok, a gyermeki képzelet csodás és valószínűtlen motívumai szerint, s benne minden előfor-

dulhat, dobálni lehet hógolyóval a Nagy Medve csillagképet, a Holdat, hogy még a csillagok is a hógolyóból keletkezzenek. A hóember lánya petrezselymet árul, a Hétfejű Sárkány tűzoltónak öltözik, és a nagy bolondságok, a gyermeki hidegek is véget érnek az elkövetkező tavaszban. A nyolcas/hetes szótagú hangsúlyos verselés pergő ritmust ad ki. Az első díjat *Farsang végén* című versével Fellinger Károly nyerte, Pozsonyból.

A második díjat olyan stílusú vers kapta, mely inkább a skandináv, főleg svéd gyermeklira rokona. A naiv gondolkodást, a meghökkentő észjárást követve keveredik a felnőtt mesterségbeli tudása, és ebben igazi költői szerkesztéssel remekel. Csak látszat-alkalmiságával kötődik a valósághoz, gyermeknaphoz ajánlja a szerző, de minden mondata, mely soronként lezárul, groteszk és impresszionisztikus. A négy strófán át ismétlődő kifordított-befordított sorok egy rajzoló kislány papírra álmódott történetét sejtetik, és az egész vers nagyon szellemes, különös költői hangulattal vibrál a befogadóban. A második díjat *Mindenféle szemekről* című versével Csík Mónika nyerte, Zentáról.

Farsangi maszkabált idéz föl a harmadik vers, föllép a bálon mindenféle alak, aki a gyermekvilágban elképzelhető. „Lídia napernyős, illatos dáma, / Úgy látom, Zsolti a dalai láma”, aztán Harry Potter, Micimackó, boszorka, erdei manó, oroszlán, Hófehérke, Piroska és farkas stb., akik a telet együtt űzik el. Nekem az Arany Jánosnál gyakran előforduló módszer tetszett, ahogy a cezúra mozgatásával élénkíti a ritmust. Így a magyar alexandrin a változataiban nem mondható monotonnak, hanem a nagyon változatos időmértékeshez hasonlóan élvezhető. A harmadik díjat *Maszkabál sippal, dobbal* című versével Tóth Ágnes nyerte, Nagyváradról.

Különdíjat kapott *Dúdoló Mamának* című versével Mirtse Zsuzsa, Budapestről.

Arról a kisgyerekkorban, mindannyiunk által megélt érzésről írt a költő, amit az anya elvesztésétől való félelem kelt. „Azt mondják, hogy felnöttem már... / Tél van, hideg, mama hol vagy?... Végül mindig megleszel?” Emlékszem, valaha mennyire elszomorítottak azok a versek, melyekben valami rossz történt az anyánkkal. Megzokogtatott Eötvös József *Árva gyermek* című verse. De egy kisgyermeki sírhalom földézése is nagyon elszomorított. Úgy érzem, erre az állapotra a pszichológia elég bizonyítékot ad. Talán válaszol a gyermeklélek szomorúság-szükségletére is. Egy ilyen vers, mint Mirtse Zsuzsáé, még fokozza a szeretetet az édesanyák iránt.

Elhangzott a Magyar Írószövetség Bóbita költőversenyének díjátadóján, 2013. október 10-én